

GOSPODARSKI VESTNIK

Glasiło: Slovenskega kmetijskega društva v Gorici, Slovenske čebelarke zadruga v Gorici, Zadruga zveze v Trstu in Tržaške kmetijske družbe
:: v Trstu. ::

Št. 2. V Gorici, dne 1. novembra 1923. Leto I.

Izhaja mesečno na 16 straneh. Naročnina 10 lir letno. Posamezna šte. 1 L.

Izdajatelj in lastnik:
Konzorcij Gospodar-
:: skega Vestnika. ::

Uredništvo in uprava se nahajata v Gorici, Via Giosuè Carducci št. 7./1. na dvorišču
Odgov. ured. Dominko Viljem.

VSEBINA 2. ŠTEVILKE:

1. *Dr. Agneletto Josip*: O izseljevanju naših delavskih sil. — 2. *Za družništvo*: Novi davki in naše zadruga. — 3. *Živinoreja*: Ing. P. A.: Prehod k zimskemu krmiljenju. — Divji kostanj kot krmilo. — 4. *Mlekarstvo*: Savli Ciril, mlekarški učitelj: Pripravljanje in uporabljanje domačega sirišča. — 5. *Dr. K. M.*: Uzroci naše današnje novčane krize. — 6. *Kletarstvo*: U.: Zatirajte plesnobo v kleti! — U.: Pravilno postavljanje sodov na podkladje. — 7. *Sadjarstvo*: U.: Boj pedicu! — C.: Skrbimo za sadno drevje! — U.: Kako, kedaj in zakaj belimo sadno drevje? — Organizacija kupčije s sadjem. — 8. *Sirk Franc*: O registracijskih pristojbinah. — 9. *Gospodarski drobiž*. — 10. *Čebelarški vestnik*: Dr. Bobič Leopold: Organizacija razprodaje medu. — Vprašanja in odgovori. — Obvestila. — 11. *Tržne cene*.

Tudi drugo številko Gospodarskega vestnika pošljemo vsem onim, ki so dobili prvo številko. Izpustimo le one, ki so nam list vrnili. Teh pa je prav malo! Pozivamo vse, ki list dobivajo, da pošljejo naročnino nemudoma na upravo lista v Gorico via Carducci.

Kdor bi nam pričujoče številke ne vrnil, ga bomo smatrali za naročnika. — Svoje društvenike prosimo, da list razširjajo in nabirajo novih naročnikov.

Dopisnikom in sotrudnikom: Dokler bo izhajal list v sedanjem obsegu in v sedanji obliki, rabimo bolj kratkih člankov. K večjemu za dve tiskarski strani. Vzroki naše želje so očitni. Nekateri razprave smo morali že v današnji številki nasiloma cepiti, druge pa odložiti. Naj se nam oprusti! Pride vse na vrsto. — List izhaja 1. dne vsakega meseca. Uredništvo mora imeti vsaj do 25. prispevke v rokah, ako naj se priobčijo v prihodnji številki. — Gospode strokovnjake, ki so nam poslali bodrilna pisma, vabimo, da nam pomagajo tudi dejanski. Le pri večjem številu stalnih sotrudnikov bo list imel mnogovrstno in zanimivo vsebino.

PODRUŽNICA

LJUBLJANSKE KREDITNE BANKE V GORICI

Corso Verdi „Trgovski Dom“

Telefon št. 50. - - - - Brzjavni naslov: LJUBLJANSKA BANKA

DELNIŠKA GLAVNICA
in reserve: 80 milijonov

Centrala: Ljubljana

Reserva **SHS**
kron 64 milijonov

PODRUŽNICE: Brežice, Kranj, Metkovič, Celje, Maribor, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

OBREŠTUJE vloge na knjižice po $4\frac{1}{2}\%$. Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja.

Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantneje.

SLOVENSKO KMETIJSKO DRUŠTVO V GORICI

ima v svojem skladišču, nahajajočem se v ulici Giosuè Carducci — prej Gosposka ulica št. 6, II. dvorišče vedno na razpolago sledeče kmetijske potrebščine:

Amerikansko lepivo — Tree Sticky — za lovenje zimskih pedicev, kg po 4 L 50 c (papir k temu brezplačno).

Kalijevo sol, vsebujočo 40% kalijevega okisa, 100 kg po 70 lir.

Modro galico z 98/99% bakrenega okisa, 100 kg po 262 lir.

Solitarno kisli amonijak s 13% dušča, kvintal po 160 lir.

Superfosfat, s 15/17% v vodi raztopne fosforove kisline, 100 kg po 36 lir.

Tomaževo žlindro, zajamčeno z 18% skupne fosforove kisline, 100 kg po 45 lir.

Žveplo, ventilato 85/95, 100 kg po 100 lir.

Seme zgodnjega graha »Expres«, kg po 8 lir in druga semena.

V zalogi ima tudi raznovrstna orala in grozdne stiskalnice. Na željo se priskrbijo tudi druge kmetijske potrebščine, kakor slamoreznice, vejavniki, brane, okopovalniki itd. in sicer po jako zmernih cenah.

GOSPODARSKI VESTNIK

Št. 2.

V Gorici, dne 1. novembra 1923.

Leto I.

Izhaja enkrat na mesec. Stane
letno 10 lir. Posamezne št. 1 L.

Uredništvo in uprava v Gorici.
Via Giosue Carducci št. 7./1.

Dr. Josip Agneletto:

O izseljevanju naših delavskih sil.

Kratko in suhoparno je uradno poročilo: Število onih, ki so se izselili iz kraljevstva v prvem polletju 1923, leta je doseglo 186.000 oseb, 75.029 več nego v isti dobi preteklega leta. Nad 30.000 izseljencev na mesec, nad 1000 izseljencev na dan.

Dosti govore te številke. Le žal, da nam ne povedo, koliko naših rojakov je med onimi, ki so morali v svet, ker niso našli na domači grudi, česar so nujno potrebovali za človeka vredno življenje. Vemo pa, da je izseljevanje poplavilo naše trge in vasi od Triglava do Premanture kakor kužna bolezen. Na tisoče in tisoče naših ljudi, najboljših sil, hodi preko morjá iskat si zaslužka za sebe in družino, ki ostane razbita in razkosana, največkrat brez očeta, na stari domačiji. V taki obliki se ponavlja preseljevanje ljudstev v sedanji dobi.

Še pred vojno, ko ni Italija preživljala nikake občutne gospodarske krize, je bila udeležena pri izseljevanju z največjim kontingentom izmed evropskih držav. Ker je nad-produkcija na ljudskih masah prekašala domačo produkcijo dobrin, potrebnih za preživljanje lastnega prebivalstva, moralo je to iskati odtoka v izseljevanju. Prva leta po vojni je bila gospodarska kriza še latentna, skoro vsi obrati so delali s polno paro vsled ustrajnosti energije, ki je še izza vojne ostala v industrijskih podjetjih. Ta energija je pa morala ponehati ob nastopu akutne gospodarske krize, neizogibne posledice končane vojne, ki je v gospodarskem pogledu pomenila poraz tudi onih držav, ki so se vrnilo zmagoslavno iz strelskih jarkov.

Narodno premoženje se je vsled ogromnih vojnih dolgov zmanjšalo skoro na nič, kupna moč prebivalstva in povpraševanje po proizvodih, ki niso neobhodno potrebni, za

preživljanje, se je skrčilo, delavnice so se zapirale in delavstvo odpuščalo v masah.

Takoj po končani vojni opazamo v Italiji notranje preseljevanje delavskih sil. Iz krajev večje brezposelnosti in manjšega zaslužka je sililo delavstvo v trumah tja, kjer je pričakovalo več dela in boljšega plačila. In zlasti mesta v naši deželi, poznana izza predvojnih časov kot dobra tržišča za delavske sile, so bila, kakor bi bila obljubljena dežela, cilj preseljevanja tuzemskega delavstva iz drugih pokrajin.

Ker je bilo to delavstvo sposobnejše za konkurenčni boj bolj kot domače, — ne morda vsled večjih vrlin, ampak v prvi vrsti vsled manjših življenskih zahtev — je to zmagalo nad domačim, ki ga je izpodrinilo tam, kjer se je le dalo. Ta pojav ni edini v gibanju delavskih mas, ampak naletavamo nanj povsod, kjer trčita skupaj v konkurenčnem boju kulturnejši delavec z večjimi življenskimi potrebami in delavec z manjšimi življenskimi zahtevami.

V notranjosti države, v kateri je zajamčeno načelo človeške svobode, ki dovoljuje človeku svobodno gibanje in seljenje, je težko, odkar je postalo ljudstvo vsled boljših in cenejših prometnih sredstev lahko gibljiva množica, omejiti dotok delavskih sil iz ene v drugo pokrajino, ne da bi se s tem posegalo nasilno v človeške pravice državljana-poedinca. Razume pa se, da mora ostati državna oblast pri tem notranjem konkurenčnem boju svojih državljanov vsaj nevtralna, ako že ne more ali noče ukreniti ničesar v zaščito domačega delavstva kake pokrajine, ki zaščito zasluži ne le v svojem interesu, ampak tudi zato, da se izloči konkurenca med tuzemskimi delavskimi silami.

Poleg splošne gospodarske krize, ki je pri nas toliko bolj občutljiva, v kolikor je naša pokrajina po vojni prišla v gospodarskem pogledu v nov, slabši gospodarski položaj nego ga je zavzemala pred vojno — kar se ni pripetilo nobeni drugi italijanski pokrajini — je tudi konkurenčni boj med domačimi in priseljenimi delavskimi silami, ki je končal v splošnem v korist teh zadnjih, prisilil tukajšnje delavske množice v inozemstvo.

Verjetno je, da bo izseljevanje s preboljenjem gospodarske krize ponehalo. Toda dokler je v kaki deželi množenje ljudstva večje nego pridobivanje dobrin, potrebnih za nje-

govo življenje, dokler je vrednost potrebnega blaga večja nego vrednost pridobljenega, razpoložljivega blaga, bo izseljevanje ostalo kot nujen odtok preobilice na človeškem materialu.

Prišli smo v novo državo z drugimi gospodarskimi razmerami nego smo jih pred vojno imeli. Neizogibna posledica tega dejstva je — pri sedanji državni gospodarski politiki — da mora tudi naša dežela deliti isto gospodarsko usodo, ki jo glede izseljevanja delijo druge pokrajine države. Važen del dohodkov našega ljudstva bode moral v bodočnosti tvoriti denar, poslan od izseljencev v domovino. S tem dejstvom moramo računati in ga sprejeti, kakršno je.

Res je, da je izseljevanje nezdrav pojav v gospodarskih razmer kake dežele in da je ono tudi s socialnega in splošnega kulturnega stališča škodljivo zlasti za deželo, ki izseljence sprejema, ker odkupuje cenejšo produkcijo blaga navadno z znižanjem kulturne stopnje svojega delavstva; z druge strani pa je v gospodarsko pasivnih deželah izseljevanje edini naravni odpomoček proti brezposelnosti, materi vsega zla, in proti nadprodukciji človeštva.

Pred vojno je bilo v naših krajih izseljevanje redko. Le nekateri kraji (otoki, severna Istra in naše gore) so pošiljali delavske sile v tujino. Danes pa je postalo izseljevanje splošen pojav. Zato mu je treba posvetiti vso pozornost, ki jo zasluži kot važen činitelj v gospodarskem, socialnem in moralnem življenju našega ljudstva.

Organizirati treba izseljevanje. Kdor nima potrebe, naj se ne izseljuje, kajti naša gruda se ne sme zanemariti. Sredstva za izseljevanje se morajo dobavljati izseljencem s strani izseljeniških udruženj. Ta naj tudi skrbe, da se izseljenci ne izkoriščajo niti ob odhodu iz stare domovine niti po prihodu na svoj cilj. Pošiljanje denarnih sredstev v domovino bi se moralo vršiti po tom izseljeniških udruženj, ki bi morala vzdrževati stike z izseljenci v inozemstvu.

Za izvedbo izseljeniških udruženj so poklicane v prvi vrsti naše zadruge. Pod njihovim okriljem naj bi se izvedla organizacija.

Ni tu mesto, da bi obširneje govoril o izvedbi te organizacije. Le misel sem skušal podati, a izvedbo naj vzamejo v roke činitelji, ki so prvi v to poklicani, v blagor naših izseljencev in njih družin, ki ostanejo v domovini.

Zadružništvo.

Novi davki in naše zadruge.

Naše zadruge so leta 1923 plačevale davke še na podlagi starih zakonov. V letu 1924 bodo morale plačevati v smislu kr. odloka z dne 11. januarja 1923 št. 148 davke, ki so veljavni v starih pokrajinah.

Z novo odmeritvijo davka bodo zadruge težko obremenjene, vsled česar jim svetujemo, da se že pred vstopom v leto 1924 na to pripravijo.

V mesecu juliju in avgustu smo poslali svojim članicam posebno okrožnico, s katero jih obveščamo, da morajo pred 31. avgustom 1923 predložiti prepis bilance za leto 1922, prepis zapisnika o občnem zboru s posebno točko o potrditvi bilance za leto 1922 in izkaz uradništva z visokostjo plač. Naknadno so davčni uradi zahtevali prepis pravil v italijanskem prevodu.

Na podlagi teh listin odmeri davčni urad davek za leto 1924. Onim zadrugam, ki niso zadostile zahtevam davčnih uradov, se davek odmeri na podlagi prejšnje bilance.

Davek odmeri začasno (ker končno se odmeri šele po sestavi bilance za leto 1924) davčni urad na čisti dobiček, na pasivne obresti in na plače uradništva.

Visokost davka bo za posamezne zadruge različna z ozirom na njih obliko in ustroj ter z ozirom na občino, v kateri imajo svoj sedež.

Postotek davka na čisti dobiček bo približno isti, kakor v minulem letu; to je znašal bo okoli 20%.

Davek na plače uradništva morajo poravnati zadruge same. Isti se bo gibal med 8% in 16%, ne vstevši doklad. Zadruge pa imajo pravico odvaliti ta davek na uradništvo, ako ni to protivno službeni pogodbi.

Najtežji udarec zadene zadruge pri plačevanju davka na pasivne obresti: to je na izplačane in kapitalizirane obresti vlog ter pasivne obresti tekočega računa. Do sedaj so naše zadruge plačevale ta davek za račun vlagateljev, ne da bi istega odvalile na te poslednje, ker je tozadevni postotek skupno z vojno doklado in invalidnim davkom znašal 3:23%. Tudi v zmislu novih zakonov so zadruge primorane plačevati

ta davek za račun vlagateljev, ker je način izterjevanja enostavnejši in hitrejši in ker imajo pravico, kakor doslej, odvaliti istega na upnike na podlagi zakona od 24. avgusta 1877 čl. 15.

To pa se do sedaj ni izvajalo, kakor omenjeno, radi majhnega postotka. Ker je postotek tega davka zvišan na okoli 26%, odnosno (ni pa še gotovo) pri zadrugah z neomejeno zavezo na okoli 18%, je izključeno, da bi mogle naše zadruge, ki ne delajo z dobičkom, nositi v bodoče to osemkratno breme.

Z ozirom na to ne preostaja zadrugam, kot da krijejo znesek, ki ga bodo morale plačevati v poravnavo rentnega davka, z zvišanjem posojilnih obresti odnosno z znižanjem obresti na vloge oziroma z odbijanjem odgovarjajočega zneska pri izplačevanju in kapitaliziranju obresti in sicer v višini 25%. Poedine zadruge naj se odločijo za enega ali drugega izmed navedenih ukrepov, upoštevajoč časovne in lokalne denarne razmere in v prvi vrsti množino in likvidnost svojih sredstev.

Znesek davka, ki ga davčni urad začasno odmeri že v letu 1923 za leto 1924, bo morala zadruga poravnati v šestih obrokih in sicer dne 10. februarja, 10. aprila, 10. junija, 10. avgusta, 10. oktobra in 10. decembra. V slučaju, da ne bi zadruga določeni obrok poravnala do 18. navedenih mesecev, ima izterjevalec davka pravico odmeriti še globo v višini 4%. Če ne bi poravnala v petih dneh po dospelem doplačilu, ima pa pravico izterjati davek izvršenim potom.

V slučaju, da bi zadruga na podlagi sestave bilance za leto 1924 plačala premalo odnosno preveč za leto 1924, bo morala zadruga doplačati razliko odnosno dopiti nazaj preveč plačani znesek. V tem smislu bodo davčni uradi že sedaj pri začasni odmeritvi zahtevali od zadrug obojestransko obzvezo, da se davek po dokončani bilanci za leto 1924 doplača ali da se povrne preveč plačani znesek.

Zadružna Zveza v Trstu.

GNOJITE TRAVNIKE S THOMASOVO ŽLINDRO!

Štirideset kilogramov tega gnojila zadostuje za tisoč kvadratnih metrov. Zdaj je najugodnejši čas za to delo!

Živinoreja.

Ing. A. P.

PREHOD K ZIMSKEMU KRMLJENJU.

Le premnogokrat naletimo na kmetovalce, ki pasejo svojo živino skozi vso jesen. Vsled preobilega dela se največkrat ne zmenijo dosti za krmljenje svoje živine, dokler slednjič ne začne trajno slabo vreme. Živina ne more več na pašo. Prisiljena je ostati v hlevu, kjer začne dobivati kar naenkrat brez vsakih predpriprav samo suha krmila.

Da takšen hiter prehod od dosedanje sveže krme (paše) k suhi krmi ni vedno brez posledic, je popolnoma umevno. Mlečne krave izgubijo mleko, drugo govedo pa shujša. Pojavijo se motenja v prebavilih ali pa tudi druge bolezni.

Ako se hočemo izogniti takšni izgubi ali škodi, je neobhodno potrebno, da preidemo polagoma od svežega k suhemu krmljenju. Na dobro urejeni kmetiji se dobi v pozni jeseni še vedno trava, repino ali pesino listje, zelje in druga sveža krmila. Vsa ta lahko uporabimo za krmljenje s tem, da jih mešamo med dobro seno. Kjer pa primanjkuje omenjenih svežih krmil, je dobro, da krmimo mesto teh otavo. Tudi je zelo umestno, da dobi živina pri tem prehodu močna krmila ter krmsko peso, repo ali korenje v obilici. S tem preprečimo, da ne pade pri kravah mlečnost prenizko, drugo govedo pa da ne shujša preveč.

Vedno je treba pomisliti, da je težko spraviti mlečnost krav na prejšnjo višino, ako se je znižala vsled nepravilnega ali nezadostnega krmljenja. Kdor hoče torej imeti od svoje živine tudi čez zimo čim več dohodka in koristi, naj počasi preide od svežega k suhemu krmljenju. Pri tem prehodu naj se krmi izdatno, dobro in redno ob določenem času.

DIVJI KOSTANJ KOT KRMILO.

Divji kostanj se da uspešno krmiti posebno pitalni živini. V njem je poleg beljakovin in tolšče precej škroba. Zrel kostanj moramo najprej posušiti na prostem ali še bolje v krušni peči ali na sušilnicah. Ko se je dobro posušil, shranimo ga v suh prostor. Tamkaj ga razgrnimo v ne previsoke plasti in ga pogostokrat prevrzimo z lopato. Za krmljenje živini ga stolčemo ali zdrobimo v zdrob. Ker je divji kostanj

grenkega okusa, ne mara zanj vsaka žival. Vsled tega je dobro, da zdrob pred krmljenjem razgrenčimo. To dosežemo na ta način, da denemo kostanjev zdrob 2 do 3 dni v vodo, ki jo ponovnokrat menjamo. S tem namakanjem v vodi izgubi svoj grenki okus in se zmehča.

Tako pripravljen kostanjev zdrob lahko krmimo mladim prašičem do $\frac{1}{4}$ kg, pitalnim prašičem do 1 kg, ovcam ali kozam do $\frac{1}{2}$ kg, pitalni goveji živini do 10 kg, mlečnim kravam do 5kg na dan in glavo.

Seveda je treba začeti krmiti zdrob po malem. Najbolje je, da ga mešamo med druga krmila. ip.

Mlekarstvo.

SAVLI CIRIL, *mlekarski učitelj.*

PRIPRAVLJANJE IN UPORABLJANJE DOMAČEGA SIRIŠČA.

Ker sem prepričan, da v mlekarnicah tolminskega okraja, povečinoma vsi mlekarji in tudi gospodarji ne znajo pripravljati in uporabljati domačega sirišča, se mi zdi potrebno in koristno objaviti v Gospodarskem Vestniku nekaj tozadevnih navodil z željo, da bi se jih vbodoče držali vsi oni, ki so zainteresirani pri tem delu.

Sirišče je neka snov, ki ima naraven namen, pospeševati zgostenje mleka. Pod to snovjo razumemo telo, ki ima lastnost druga telesa, tudi če so še tako zamotano sestavljena, ločiti v posamezne dele. Takšen pojav nastane takrat, ko zasirimo mleko s siriščem, da se potem loči nevidni parakasein iz njega.

Sirišče imamo v želodcih pri vseh domačih živalih. Nahaja se v največji množini v takozvanih siriščnih žlezicah, katere so v notrajnih želodčnih duplinah. Posebno velike množine sirišča imamo pri onih živalih, ki vživajo samo mleko. To so v prvi vrsti teleta, jagnjeta in kozlički. Za sirarske namene se sirišče dobiva povečinoma iz telečjih želodcev, tako imenovanih siriščnikov. Ako hočemo imeti močno in dobro sirišče, morajo biti želodci samo od zdravih in ne več kakor 3 tedne starih telet. Jako priporočljivo je, da se dotična žival pred zakolom posti najmanje 12 ur, ker od tega je potem v veliki meri odvisna tudi moč ali vrednost siriščenika.

Na zunanji strani ne smejo biti želodeci preveč rdeči ali pa prepreženi z rdečimi žilicami; morajo se čistiti na suh način, to se pravi, da se ne smejo izpirati preveč z vodo. Žalibog, da se pri nas to opaža povsod. Najpriprostejši način čiščenja siriščenika je ta, da se ga takoj po zakolu skrbno in snažno očisti z rokami. Na zunanji strani želodca se odstrani vsa tolščoba, notranja stran pa se mora tudi previdno in dobro očistiti. Ta posel pa moramo vršiti tako, da si pač spiramo roke, ne pa tudi siriščenika, ker drugače izgubi preveč siriščnih snovi. Ko je to delo opravljeno, naj se siriščenik napihne in postavi na suh in zračen prostor, kjer se mora sušiti najmanj 2 meseca, predno se porablja. Čim starejše je sirišče, tem močnejše je.

Za neposredno uporabo pri zasirjenju mleka razločujemo naravno in tovarniško sirišče. Zadnje dobivamo v prometu v treh oblikah in sicer: siriščni izvleček, siriščni prašek in siriščne kroglice.

V sirarnah, kjer se izdeluje samo trd sir, je dosedaj najboljše uspevalo naravno sirišče. Radi tega se mi zdi potrebno, da opišem najprvo to z ozirom na njegovo uporabljanje. Tudi pri pripravljanju domačega sirišča, so sčasoma nastala različna mnenja, posebno pa še glede pripravljanja in shranjevanja siriščenikov. — Toda o tem nekoliko več prihodnjič.

Dr. K. M.

Uzroci današnje novčane krize.

Posljedice su velikog svijetskog rata 1914/18. godine u političkom i u gospodarskom pogledu velike i teške u onom razmjeru, kao što je i sam rat bio zamašan.

Političke su posljedice po nekim narodima i državama došle u dobro, a drugim u zlo: što su te posljednje izgubile, to su one prve na njihov račun stekle te se time ojačale.

Drukčije je to u gospodarskom pogledu. Rat je bio neizmerno skup, stao je silnih milijarda, a ništa manja nije ni škoda, nanesena krajevima, gdje se je odigravala strašna tragedija čovječanstva. To je moralo da odjekne u narodnom gospodarstvu. A tako i bi: i pobjedjeni i pobjednici dobili su u baštinu nemilu ostavštinu rata, prvi posvema uništeno, a

drugi tako poremećeno i oslabljeno gospodarstvo, da je svim najsvjetlijim glavama, najboljim državicima postalo glavnom zadaćom, kako da se sve to ozdravi, kako da se spriječe teške posljedice gospodarske razrušenosti. I danas nema države, gdje to pitanje ne bi zadavalo teških briga. To je u Americi, gdje se tuže, da imadu previše zlata, tako je u Njemačkoj i u Rusiji, gdje ga obični smrtnik ni ne vidi, a tako je i u Italiji, kamo spadamo i mi. Ozdravljenje slabih državnih financa, obnobljenje porušenih krajeva, industrije i sličnih pouzeća te zapuštenih, za vrijeme rata propalih gospodarstva, sve to zahtijeva silnih sretstava, silnog novca. To čini da je na trgu sve manje gotovog novca, da je kredit sve skupiji.

I kod nas je tome tako. Svakim danom osjećamo sve teže novčanu krizu, nestašicu novčanih sretstava.

Ne osim već navedenih uzroka sveopćih gospodarskih poteškoća, imade kod nas još mnogo drugih, lokalnih razloga, koji na osobit način pooštravaju našu krizu.

U prvom redu dolazi u obzir teško gospodarsko stanje onih središta, od kojih su prije naši krajevi crpili veliku korist, a to su Trst, Rijeka, Pula i Gorica. Ta posljednja je bila ratom porušena i ne može da se još oporavi. Pula je kao veliko vojničko središte izgubila danas malne posvema svoju važnost te se nalazi u stadiju naglog propadanja. Trst i Rijeka nemaju više uslijed novih političkih granica ni iz daleka one važnosti za svijetsku trgovinu, što ne su ju imali prije. U svim je tim gradovima naše pučanstvo našlo obilno zaslužka, bilo kao radnici, bilo kao mornari i obrtnici i sl., a poljedjelac mogao je da tu svaki čas dobro unovči svoje raznovrsne produkte. Dok su pomenuti gradovi prije godimice davali mjesta hiljadama ljudi, koji se nisu mogli da prehrane u inače siromašnoj okolini, danas teško prolaze i oni ljudi, što su već prije bili u gradovima te nema ni za njih dovoljno ni radnje ni zarade. Onaj odvišak pučanstva u provinciji, koji je prije bježao u grad, mora sada da kuburi kod kuće te po može svojim izjedati tvrdu i nedovoljnu koru hljeba.

Kao mora pak tišti naše vinorodne krajeve (veći dio Istre, Vipavsku dolinu i dio Krasa) vinska kriza. Ta se odmah iza rata nije osjećala. Pošto je za vrijeme rata vinogardarstvo silno nazadovalo, to je bila produkcija malena te se je sve potrošilo kod kuće. No postopeno, kako su se obnav-

ljali vinogradi, rasla je i produkcija. Domaći trg ne može da potroši svega, a to sve više, što se uslijed sve većeg siromaštva smanjuje i potrošnja. Preostatka se pak ne može da proda i to s jednostavnog razloga, što su naši krajevi prema novim političkim granicama otrgnuti od svojih prijašnjih tržišta, a osim tega su naša vina slabija, sadržavaju mnogo manje alkohola nego vina u starim talijanskim pokrajinama, pa je jasno da jim ne mogu da konkuriraju. Uz take prilike mora naš vinogradar ili da dade vino u bescijenje ili da ga uopće ne proda. Pošto je pak vino u većem dijelu Istre i u Vipavskoj dolini jedini produkt, koji se daje unovčiti, oda šta si vinogradari pokrivaju sve svoje potrebe, to je naravno, da moraju da budu u velikoj stisci, kad vina uopće ne prodaju ili kad su prisiljeni da ga dadu ispod cijene, tako da si utrškom ne mogu da pokrivaju svojih najvećih potreba, kao uzdržavanje poreze, kamate za dugove i sl. (Dalje.)

Kletarstvo.

U.

ZATIRAJTE PLESNOBO V KLETI!

Plesen je škodljiva v kleti, ker kvari vino, posodo in kletarsko orodje. Proti nji postopamo najuspešnejše s tem, da zračimo večkrat klet, da ne puščamo vode v klet, ter da ne hranimo v kleti poljskih pridelkov. Zelo nujno je tudi večkratno brisanje vinske posode in drugega orodja s suho cunjno. Zelo dobro vpliva proti plesnobi tudi žvepleni dim. Zato je potrebno večkrat na leto zakaditi klet z žveplom. To storimo najlažje tako, da vsujemo zvečer malo pest žvepla na žerjavico v kaki stari železni posodi, ki jo postavimo v sredi dobro zaprte kleti. Nato ostane klet celo noč dobro zaprta.

PRAVILNO POSTAVLJANJE SODOV NA PODKLADJE.

Večina naših vinogradnikov ne zna pravilno polagati vinskih sodov na podkladje. Pri tem se namreč dela ta posebna greška, da se polagajo sodi tako na podkladje, da se ga dotikajo samo na dveh oporiščih. S tem sodi mnogo trpijo, ker se spodnje doge na teh dveh mestih kaj rade poškodujejo. Nekateri pa, da bi temu odpomogli, iztešejo v podkladje okroglo

vdolbino, v katero položijo sod. Ta način je seveda boljši, vendar pa iz mnogih vzrokov ni priporočljiv, ker iztesana vdolbina zmanjša trdnost podkladja. Najboljše je, da podtaknemo pod sod štiri 20 cm široke lesene zagozde tako, da bo sod samo na teh štirih zagozdah ležal, ne da bi se dotikal podkladja. Med spodnjo dogo in podkladjem naj bo en prst razdalje. Tako dosežemo, da počiva sod na štirih oporiščih in da se spodnja doga ne kvari.

Sadjarstvo.

U.

BOJ PEDICU!

Mali pedic ali zmrzlikar prizadene spomladi lahko veliko škodo sadnemu drevju, zlasti pa črešnjam. Metulček te gosenice, polaga za časa prvih slanih kasne jeseni svoja jajčica na popje sadnega drevja. Iz teh jajčic se zvalijo spomladi škodljive gosenice zelene barve, ki žro potem zeleno listje. Samica tega metulčka pa ima zelo slabo razvita krila in zato ne more na drevo zletati, ampak mora zlesti po deblu gor. Na deblu mu torej lahko nastavimo past, s katero ga gotovo ulovimo. Za past služi z lepljivo smolo namazan papirnati pas, ki ga trdno privežemo na deblo v visokosti enega metra. Take pasove in posebno dobro lepilo, ki se ne osuši zlepa, ima v zalogi Slovensko kmetijsko društvo v Gorici. Kilogram tega lepila stane 4.50 lir. Zdaj je ugoden čas za pritrjevanje takih pasov na debela sadnih dreves. Po zimi in spomladi ne koristijo nič več.

C.

SKRBIMO ZA SADNO DREVJE!

Sadjarstvo, ki se pri nas tako zanemarja, je gotovo ena izmed najbolj hvaležnih in dobičkanosnih strok kmetijskega gospodarstva. Posebno v krajih, kjer vinska trta ne uspeva tako dobro, kakor n. pr. na gornjem Krasu, itd., bi morali nadomestiti vinsko trto s sadnim drevjem. Saj ono zahteva izmed vseh rastlin najmanj truda in dela in prinaša prav lepe dohodke. Pa ne samo to, ampak po vsem našem ozemlju bi se morali bolj intenzivno oprijeti sadjarstva.

Jesen je tu. Pospravili bomo skoro vse poljske pridelke in listje je pričelo odpadati. Približal se je čas snaženja in

gnojenja sadnega drevja. Pripraviti je treba potrebno orodje, kakor žagico, škarje, nož, strguljo, ščeti, posodo s karbolinjem in čopič ter lestvo, da pričnemo že sedaj z delom, ker ne vemo, kakšna bo zima in kaj nam prinese pomlad. V krajih, kjer se pojavlja mali zimski pedic, je do srede novembra skrajni čas, da opašemo sadno drevje z lepljivimi pasovi. Ono gozdovje starega sadnega drevja, ki se nahaja po nekaterih naših travnikih vse obraščeno z mahom in ki že več let ne rodi, iztrebimo in nadomestimo ga z novim izbranim sadnim drevjem. Na ostalem sadnem drevju pa moramo pričeti s pokončavanjem mrčesa, čiščenjem in obrezovanjem.

Za pokončavanje mrčesa primešamo 100 l vode 10 do 15 kg karbolineja in s to tekočino poškopimo sadno drevje. Najprimernejša za to delo je škropilnica za trte. S tem sredstvom pokončamo krvave in ščitaste ušice, gosenčjo zalego, jabolčnega molja, cvetodera, hruškovega rilčkarja, zalego raznih listnih ušic, raka, smolike ter glivic, ki povzročajo grintavost in gnitje sadja. Škropiti se sme le takrat, ko je drevje golo.

Kakor vsaka rastlina, tako tudi sadno drevje izsesava iz zemlje redilne snovi. Z gnojenjem vrnemo zemlji to, kar ji vzamemo s pridelki. Brez gnojenja ne moremo pričakovati krepkega drevja in lepega in zdravega sadu. Najvažnejše redilne snovi, ki jih potrebuje sadno drevje so: dušik, kalij, fosforna kislina in deloma tudi apno. Hlevski gnoj vsebuje v večji ali manjši meri te snovi. Gnojiti je treba tako, da izkopljemo ob robu kapi krone naokrog 20 cm globok in 30 cm širok jarek, natrosimo vanj hlevski gnoj ter ga nato z izkopano zemljo pokrijemo. Ponovi naj se to delo vsako četrto leto. — Ker gnojnici primanjkuje fosforne kisline, zato dodamo na vsakih 100 l gnojnice $\frac{1}{2}$ kg superfosfata. Gnojnice potrebujemo na vsak m² 5 litrov. Ker primanjkuje stranišnici kalija, zato je treba dodati na 100 l 2 kg kajnita ali $\frac{3}{4}$ kg kalijeve soli. Gnojitev z gnojnico ali stranišnico naj se ponavlja vsaki 2 leti. Gnoji se lahko tudi po površini ali veliko boljše učinkuje gnojenje na prej navedeni način.

KAKO, KEDAJ IN ZAKAJ BELIMO SADNO DREVJE?

V goriški okolici in sploh v mnogih krajih, zlasti v onih, iz katerih je bilo ljudstvo v begunstvu na Štajerskem, je opa-

žati, da so začeli beliti debela sadnih dreves, posnemajoč tamkajšnje sadjarje. To delo je tudi koristno in znači v sadjarstvu korak naprej, le da se bi moralo izvršiti pravilno in ob pravem času. Pravilno se izvrši to delo tako-le: V pozni jeseni, ko začne drevju listje odpadati, ostržemo najprej z ostro ščetko, napravljeno iz žice, ali pa tudi z železno, ne preveč ostro strguljko, na lubadu se nahajajoči lišaj ali mah in šele potem namažemo deblo z apnenim mlekom, kateremu smo pridali nekoliko ilovice, ali pa tudi nekaj saj. Ilovico, ali saje dodamo le raditega, da štedimo z apnom in da se drevje preveč ne beli, kar ni lepo za oko. Najprimernejša brozga za belenje je razstopina dveh kilogramov apna in pol kilograma saj v šestih litrih vode. Pobeli naj se celo deblo in nekoliko tudi debelejšje veje. To belenje je koristno, ker z njim zatremo lišaj in mah, obvarujemo drevesa pred razpokanjem lubada in uničimo škodljivo mrčes, ki se skriva čez zimo v razpokah lubada. Belenje mladih dreves, ki niso še rodila, je pa škodljivo, ker se z belenjem zamašijo luknjice na mladem lubadu, ki služijo drevesu za dihanje. Zato ne belite prav mladih dreves!

U.

ORGANIZACIJA KUPČIJE S SADJEM.

Treba bo prav resno načeti to vprašanje. Vsled novih predpisov glede žganjekuhe so naši sadjerejci v hribih, a tudi drugod, hudo prizadeti. Kam naj spravijo svoje sadje, kako naj nadomestijo izgubo, ki jim je nastala vsled omejene žganjekuhe? To vprašanje se poraja vsepovsod.

Dokler se ne dobi drugi izhod, bi bilo po našem mnenju najbolje, da se misli — in sicer morajo to izvesti neposredno prizadeti sami — na boljšo organizacijo sadne kupčije. Kaj se je do sedaj napravilo v tem pogledu v naših hribih? Malo, prav malo. Nimamo natančnih podatkov k letošnji sadni letini v gorah, a iz različnih dopisov sklepamo, da je tam nastala nekaka »sadna kriza« v veliko gospodarsko škodo prebivalstva. Da se temu udarcu kolikor toliko odpomore, bi se morali sadjerejci organizirati in prirediti sami bodisi pri Sv. Luciji ali v kakem drugem prometno lahko dostopnem kraju nekak sadni semenj. Tja bi se prinesle razne vrste sadnega pridelka na ogled. Istočasno bi se določile dogovorno med zastopniki sadjerejcev najvišje in najnižje cene za posamez-

no vrsto sadja. O prireditvi semnja, bi se morala obvestiti javnost, posebno prizadeti trgovci, potom časopisja in drugih reklamnih sredstev. To pa pravočasno, ne še le par dni poprej. Na čelu vse te organizacije bi stal poseben odbor, sestavljen iz zastopnikov raznih krajev, ki bi moral skrbeti za vse: za denarna sredstva, za izbiro tržišča, za določitev kraja in časa semnja, za reklamo, za pravočasno in primerno določitev cen, za prehrano in prenočišče tujcem, itd.

Prizadeti naj razmišljajo o tem osnutku. Pripravljeni smo priobčiti v listu vsaktero trezno mnenje o predmetu. — Vabimo sadjerejce, da povejo svoja naziranja, ker več oči, več vidi. Na podlagi skupnega razmotrivanja je lažje priti do uspešnega zaključka.

Sirk Franc:

○ registracijskih pristojbinah.

(Konec.)

Pristojbine so sledeče:

A. Za (pismene) kupne pogodbe:

a) od kupne cene (vrednosti) nepremičnin do 200 L	4'70%
b) od kupne cene (vrednosti) nepremičnin nad 200 L do 400 L	6%
c) od kupne cene (vrednosti) nepremičnin nad 400 L	8'60%

d) če se kupljene nepremičnine spet prodajo v teku dveh let znaša pristojbina pod a) b) c) eno četr-tinko manj, pogodbe za nove stavbe so podvržene znižani pristojbini v zmislu člena 11. zakona z dne 23. aprila 1911 št. 509.

e) od kupne cene (vrednosti) premičnin	4%
f) od kupne cene (vrednosti) živine in poljskih pridelkov	1%
g) za predmete med trgovci	1%
h) za razkošne predmete med trgovci	2%

B. Za daritne pogodbe med bližnjimi sorodniki 10 L in morebitna vpisnina med drugimi osebami po kr. odloku z dne 20. avgusta 1923 št. 1802.

C. Za najemne (zakupne pogodbe) 1½%

D. Za zadolžnice	1'30%
E. Za pobotnice, nanašajoče se na zadolžnice in druge listine	1/2%
F. Za pobotnice posebej izdane, ki se nanašajo na kupne pogodbe	0'30%
Pristojbine za zemljiškooknjižne vknjižbe znašajo:	
1) Za vpis lastninske pravice za vsakih 100 lir	L 0'75
(ta pristojbina je všteta pod A. črka a, b, c).	
2) Za vpis zastavne pravice:	
a) na prvih 10.000 lir, za vsakih 100 lir	L 2'—
b) za vsak višji znesek, za vsakih 100 lir	L 2'50

Gospodarski drobciž.

Vloge pri bivši avstrijski poštni hranilnici. — Za vložnike, ki jih ni malo v deželi, bo važno, ako vejo, da v zmislu kr. odloka zakona z dne 22. julija 1923 št. 1817 stopi italijanska poštna hranilnica na mesto bivše avstrijske in da ona zamenja njihove vloge. Zakon določa pa, da bodo na ta način nastale vloge pri italijanski poštni hranilnici šest mesecev od dneva zamenjave nedotakljive. — Kedaj in v katerem razmerju se zamenjava izvrši ni še prav jasno določeno. Finančno ministrstvo izda o tem poseben odlok.

Odprava zapuščinskih pristojbin. — S kr. odlokom z dne 20. avgusta 1923 št. 1802 so se odpravile zapuščinske pristojbine, ki so bile dosedaj v veljavi. Prosti plačevanja teh pristojbin so v zmislu člena 1. sledeči družinski člani: Stariši in otroci, mož in žena, bratje in sestre, strici in nečaki, otroci bratov in sester zapustnika, ako so njihovi zakoniti dediči. Te oprostitev so stopile v veljavo dne 9. julija 1923.

Mlekarska razstava, ki bi se morala vršiti v Milanu v dobi od 3. do 4. novembra 1923, je prenešana na prihodnje leto. Vzrok: nepripravljenost razstavljalcev.

Nov lovski zakon. — Do letošnjega leta ni imela naša država enotnega lovskega zakona. Veljali so v tem oziru razni zastareli predpisi, tako da je postala vedno bolj glasna zahteva, naj se vprašanje končno veljavno uredi. In to se je zgodilo z zakonom z dne 24. junija 1923 št. 1420, ki vsebuje ukrepe v varstvo divjačine in za izvrševanje lova. Zakon je bil priobčen v Uradnem listu (Gazzetta Ufficiale) z dne 9. julija 1923 št. 160. — Za naše kraje je važen samo člen 42 zakona, ki pravi: »Izvrševanje pričujočega zakona je ukinjeno v novih deželah kraljevine, za katere se bo nadalje poskrbelo.«

Iz tega sledi, da v naši deželi velja še vedno deželni lovski zakon z dne 15. februarja 1896 dež. zak. in ukaz. št. 26.

Državna užitnina na vino in mošt preneha v zmislu kr. odloka z dne 26. septembra 1923 št. 2030 s 1. januarjem 1924. Istočasno prenehajo tudi

vse doklade. Občine pa so pooblaščené uvajati na vino, ki se prodaja na drobno, posebno samostojno občinsko užitnino v izmeri 15 do 30 lir za vsak hektoliter.

Davek na vino v sedanji obliki in izmeri je vzbudil po vsej državi precej viharja. Razna ugledna vinorejska združenja in splošno kmetijske organizacije so posredovale pri osrednjih oblastvih v Rimu, naj se predvsem ustanovi več razredov tega davka in sicer v razmerju s kakovostjo in prodajno ceno vina, ter naj se tudi zviša neobdačena količina vina za domačo rabo. — Državni podtajnik ministrstva za narodno gospodarstvo je pripoznal upravičenost zahtev. Izjavil pa je, da za letos se mora davek plačati po izdanih navodih, za prihodnje pa bo skušal ugoditi željam vinorejcev.

Cena grozdju. — Kupčija z grozdem je kazala jako malo živahnosti. Kupci so nastopali v celi državi jako izbirčno. Cene so se držale z ozirom na kakovost in vrsto grozdja med 25 do 120 lir za 100 kg. Poprečna cena v vseh vinorodnih krajih države pa se je menjala med 35—70 lirami. Pristojni krogi potrjujejo, da je na sploh letošnji skupni vinski pridelek dober bodisi z ozirom na količino kakor tudi na kakovost.

Letošnji pridelek žita v naši državi. — Iz Rima poročajo, da je pričakovati po zadnjih izvestjih ministrstva za narodno gospodarstvo, da bo znašal letošnji pridelek žita v državi krog 60 milijonov stotov. Pridelek v južnih krajih je sreden, v Srednji Italiji dober, najboljši pa je v Gorenji Italiji. Vsled takega uspeha žetve se zniža uvoz žita za 14 milijonov stotov, kar znači prihranek krog 350 milijonov zlatih lir. Ta prihranek je izračunan na podlagi cen na amerškanskem tržišču.

Reja sviloprejk se je v celi državi letos dobro obnesla. Pridelek se je prodal po ugodnih cenah. Svilodi morajo postati dober in stalen vir dohodkov našega kmeta. Skrbite torej za murvine nasade.

Gospodarski položaj v Rusiji. — V času splošne svetovne gospodarske depresije je vendar nekaj, ki se syetli na obzorju kot dober znak. Iz boljševiske Rusije prihaja to upanje, iz Rusije ki se, kakor moremo opazati, povrača polagoma zopet k civilizaciji. Trgovci, ki so obiskali Rusijo, so priče boljšanja razmer, ki mnogo obeta v bodočnosti. Ti možje ne poročajo ničesar o kakem zmagoslavnem komunizmu, pač pa o razvoju, ki se počasi vrača na zdravo pot in se odpoveduje metodam komunizma. Rusija se je odrekla napadom na privatno lastnino; nji ni več mar za nadzorstvo nad trgovino in obrtjo, ampak pospešuje zasebna podjetja in trgovino z inozemstvom. Sovjetska vlada je vsled svojih izkustev podvzela stroge ukrepe, da izenači dohodke z izdatki, da določi višino davkov, da ustali vrednost rublja, da uredi uvoz in zagotovi proizvajanje blaga.

Ruska naravna bogastva se morejo in morajo izkoristiti; prej pa nego se Rusija loti tega posla, potrebuje strojev, železnic in drugih iznajdb moderne tehnike. Rusija je prestala svoje črne dni. Sedaj se je začela notranje urejevati. Modra politika njene vlade mora stremeti za tem, da pospeši povrat k popolnemu ozdravljenju. — N. A.

Čebelarški vestnik.

ORGANIZACIJA RAZPRODAJE MEDU IN IZDAJANJE ČEBELARŠKEGA GLASILA.

(Poročilo dr. L. Bobič-a na občnem zboru dne 8. aprila 1923.)

Današnja cena medu je sramotno nizka in ne odgovarja niti od daleč notranji vrednosti medu, ker *med ni samo prvovrstno hranilo temveč tudi zdravilo*. Sklep mednarodnega čebelarškega kongresa, da naj ima med ceno surovega masla, se danes vobče ne drži.

Razlogi nizke cene medu tičijo v okolnosti, da se v Italiji pridelala mnogo medu in da se ga malo porabi, ker italijansko ljudstvo ni navajeno na veliko uporabo medu v kuhinji, kakor je nemško ljudstvo. Velikemu pridelku medu v Italiji se pridružuje še okolnost, da se uvaža mnogo medu iz drugih delov sveta, kakor iz Avstralije in iz Amerike, ter da se uvaža zlasti sladki palmov sok in prodaja kot pristen med. Konečno nam dela veliko, rekel bi lahko, za ceno medu katastrofalno konkurenco *ponarejen med* ali umeten med, ki nam je v dveh ozirih kvaren: prvič, ker niža ceno pristnemu medu in drugič, ker spravlja ob veljavo pristni med v njegovih vrlinah kot hranilo in kot zdravilo. Največje zlo za čebelarja pri vnovčevanju meda je *ponarejen med*. Radi tega bo treba začeti najodločnejši boj proti ponarejenemu medu.

Ceno medu tlačijo nizdoli tudi čebelarji sami in sicer mali čebelarji, ki vržejo na trg male količine medu skoro za vsako ceno, in nekateri večji in veliki čebelarji, ki točijo, zlasti ob cvetenju akacije, še nezrel med in ga prodajajo pod ceno, ker se bojijo, da se jim ne bi skisal, ker ni bil še dozorel.

Pri razpečavanju medu *se moramo v prvi vrsti ravnati po načelu trgovske poštenosti*, to je da gremo na trg z dobrim in poštenim pristnim blagom! — Ta trg je doma in v tujini. Boljši doma ko v tujini!

S primerno propagando potom tiska (s priobčevanjem primernih člankov v časopisju, z izdajanjem in razširjanjem reklamnega letaka, z razširjanjem receptov za medeno pecivo in medene pijače, z zavijanjem mednih kozarcev v reklamne in receptne liste) in zlasti z razprodajanjem medu v lastni trgovini ali potom komisijskih zalog na drobno bi se

dalo razpečati silno mnogo medu doma. Skoro bi se upal trz diti, da bi se s smotreno organizacijo tako razprodaje prodal doma ves pridelek.

Razprodaja medu se mora pa izvršiti po gotovem načrtu in na organiziran način. V prvi vrsti pride v poštev osredotočenje vsega medu v rokah naše zadruga, da se more napraviti gotov tip meda in da se z osredotočenjem medu uravna tudi cena.

Za izvedbo osredotočenja in razprodaje medu potom čebelarke zadruga je treba jako velike svote denarja; kajti potreben je primeren prostor, več čebelar-medar, veliko posod itd. Naj se razmišlja kakor se hoče, da bi se organizacija naše zadruga izpopolnila, gotov sem, da zadruga ne bi zmoгла tako velike svote denarja, če bi hotela odplačati čebelarjem med po ceni, veljavni, ko ga izročijo zadrugi; kajti za popolno odplačilo medu bi bilo treba več ko stotisoč lir.

Glavno izhodišče bi obstojalo v tem, da bi čebelarji izročili zadrugi svoj med v razprodajo in da bi počakali na denar, dokler ne bi zadruga med vnovčila. Če bi bilo pa le mogoče, (v začetku pojde seveda težko), naj bi zadruga plačala pri izročitvi odnosno pri sprejemu medu približno polovico kupnine na račun, dočim bi se ostala kupnina obračunala in izplačala, kakor hitro bi zadruga prišla s prodajo medu do tekočih denarnih sredstev.

Za plačevanje delne kupnine na račun in za obratne stroške mora na vsak način imeti zadruga gotovo svoto denarja. Da pa dobi potreben denar mora naša zadruga povečati svoj kredit. To bi dosegla, če bi imela primeroma več članov kakor jih ima danes oziroma če bi imela podpisano mnogo večje število deležev. Če bi imeli vsaj 1000 deležev, bi razpolagali z L 100.000 kredita. S to svoto bi se že lahko pogumno začelo in nekaj ustvarilo!

Rešitev našega problema obstoji tedaj v tem, da pridobimo še mnogo novih članov in da podpišejo stari in novi člani večje število deležev in sicer bi se morali podpisati deleži v gotovem razmerju s številom panjev.

Moj današnji predlog je, da naj občni zbor sklene, da je dolžan vsak član podpisati po en delež za vsakih deset vzimljenih panjev in da odlomki nad pet veljajo za desetico.

Če se napravi tak sklep in če vsak včlanjen čebelar pri-

dobi par novih članov, potem pridemo kmalu do denarnih sredstev, da bode naša čebelarstva zadruga zadostila svojemu namenu, da bode koristila posameznim čebelarjem in čebelarstvu sploh!

Naloga naše zadruge se ne izčrpa samo v organizaciji razprodaje medu in v vnovčevanju voska in rojev, temveč ima še mnogo drugih nalog, ki jih bode morala načeti in rešiti v prosep čebelarstva. Naj na kratko omenim: ustanovitev opazovalnih in oplemenjevalnih postaj ter postaj za vzgojevanje čistokrvnih matic, organizacija pasišč, izvedba revizij čebelnjakov z ozirom na čebelne bolezni i. t. d.

Če bode hotela zadruga vse to izvesti, bode morala imeti poleg za to vnetih čebelarjev tudi zadosti denarja. Do denarja pride pa le z dobro organiziranim trgovanjem z medom in z drugimi čebelarskimi pridelki.

Vse delovanje naše zadruge pa ostane *hromo* oziroma mora ostati vse samo pri dobrih sklepih, če ne bomo imeli še enega sredstva in to je *tisk*. Dandanes je tisk skoro vsega mogočen na svetu. Vse ideje se širijo s tiskom in vsa propaganda za politične stranke ter vsa trgovska in druga reklama se dela s tiskom. Pod silnim vplivom tiska se napovedujejo vojne in se sklepajo mirovne pogodbe, s tiskom se odstavljajo kralji in se dajajo državam druge oblike.

Nujna potreba je, da si tudi naša zadruga zagotovi na eden ali na drugi način pomoč tiska pri svojem delovanju. Najboljši bi seveda bilo, če bi mogli začeti z izdajanjem lastnega čebelarskega glasila. Če bi se pa pokazalo, da ne bi mogli začeti z izdajanjem lastnega čebelarskega glasila, potem se bomo morali nasloniti na kako gospodarsko glasilo. Če bi se odločili za izdajanje lastnega čebelarskega glasila, ne bi bilo potrebno, da bi bilo to glasilo bogsigavedi kako obsežno in obširno. Dovolj bi bilo za začetek, če bi izhajalo samo na osmih straneh. Samo en pogoj mora biti trden, namreč da bi lastno glasilo oziroma čebelarski vestnik v kakem drugem listu moral izhajati redno vsak mesec. Jaz ne stavim v pogledu izdajanja čebelarskega glasila oziroma čebelarskega vestnika za enkrat nobenega določnega predloga, ker hočem počakati, do kakih zaključkov pride razgovor o tem predmetu.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Kako se plačujejo čebele v jeseni? Po stari navadi se plačujejo čebele v jeseni po skupni teži medu, voska in čebel, računajoč kilogram po ceni medu v drobni razprodaji. Če ni mogoče dognati čiste teže, je treba pošteno oceniti težo praznega panja, da se odbije tara od skupne umazane teže.

Koliko tehta liter medu? Liter medu tehta od 137 do 143 dkg tedaj srednja teža enega litra medu (takoimenovana specifična teža) je približno 140 dkg.

Kako se reši panj-trotovec? Trotovec t. j. panj, ki je izgubil matico in v katerem gospodari trotovka ali trotovnjača in ki se spozna po izletavanju trotov in po trotovski (grbasti) zalegi v čebelnih celicah, se reši na način, da se zjutraj, predno začnejo čebele izletavati, žrelo zapre in panj vzame s svojega mesta ter nese v stran. Na njegovo mesto se dene panj (sosedni ali kateri drugi) z dobro matico. Na žrelo se dene lesa s tesnimi prehodi, skozi katere morejo le čebele. Par ur pozneje se iztresejo na rjuho ali plahto vse čebele iz trotovca, da počasi zletijo v panj, ki je bil položen na njegovo mesto.

OBVESTILA.

Sedež Slovenske čebelarke zadruga je pri Slov. kmetijskem društvu v Gorici Via Carducci 7/1 na koncu dvorišča (vhod je tudi skozi glavna vrata zraven gostilne pri »Črnem Orlu« iz ulice Sv. Ivana.)

Pozivljamo vse člane, da čimprej pošljejo naročnino za Gospodarski vestnik, ki znaša za leto 1923 tri lire, za leto 1924 po deset lir.

Primerno nagrado je določilo načelstvo Slov. čeb. zadruga za članke v čeb. vestniku. Z ozirom na majhen prostor, ki nam je na razpolago, naj se pišejo članki jedernafo.

Cena medu v drobni razprodaji naj bode po kakovosti od L 10 do L 12 kg. Zadruga se bode držala te cene in pozivlja vse čebelarje, naj ne prodajajo medu pod navedeno ceno, ker bi s tem delali sebi in drugim škodo.

Zaloga medu naj naznanijo čebelarji zadrugi v smislu obvestila v zadnjem Gospodarskem vestniku; vpošljejo naj tudi vzorce.

Vosek kupuje zadruga v vsaki količini; plačuje ga po kakovosti in čistosti od L 7 do L 10; satje in voščine L 3—4 za kg.

Čebelarstvo orodje in čebelarke potrebščine naroči zadruga v večji množini v tujini. Pozivljajo se čebelarji, da nam z dopisnico naznanijo, kaj potrebujejo.

Tržne cene v Gorici dne 3. novembra 1923: slama L 18—20 za q, seno L 26—28 za q, — Jabolka za kg L 0.60—0.80, grozdje (v drobni razprodaji) 2.40, krompir 0.35, kapuzne glave 0.25, paradižniki 0.70, zeljate glave 0.20, spinača 0.40, jajca L 0.70—0.80 za kos. (3. — XI. — 1923.)

Trte cepljene - velika izbira - krasne sadike,
sadno drevje ima **FORČIČ IVAN.**
Preseje pošta Komen-Comeno. Cenik na razpolago.

Naročajte in razširjajte **GOSPODARSKI VESTNIK !**

Inserirajte v njem, ker je uspeh zagotovljen.

Davčni upravitelj v pokoju

FRANC SIRK

naznanja, da je njegova pisarna za sestavljanje vlog v vseh davčnih in pristojbinskih zadevah odprta vsak dan od 8 - 12 in od 14 - 16 ure v Gorici, Via N. Sauro števil. 3/I. (zraven sodnije). Ob nedeljah je urad zaprt.

KMEČKA BANKA

Registrovana zadruga z omejeno zavezo
v GORICI PIAZZA DE AMICIS (prej Koren) števil. 12.

sprejema hranilne vloge ter jih obrestuje po 5%, večje in na daljšo odpoved vezane vloge, po dogovoru. Dovoljuje posojila na vknjižbo in poroštvo pod ugodnimi pogoji.

Cepljene trte, tudi krasne namizne zvrsti, in krasno
SADNO DREVJE ima v zalogi po ugodnih
cenah -- **JOSIP ŠTREKELJ** Komen (Comeno)

DOMAČA TRGOVINA

Bruno Saunig - Gorica
Via Carducci števil. 7 v hiši Goriške ljudske
posojilnice

priporoča svojo bogato zalogo vseh, v čevljarstvo in sedlarsko stroko spadajočih predmetov. Velika izbira najboljših bičev in bičevnikov. Goži za cepce in volovski jermeni — Sveče, vosek, kadila, med.

Narodna knjigarna

zdržena s papirnico

Via Carducci št. 7 - v **GORICI** - Via Carducci št. 7
v hiši „Goriške ljudske posojilnice“.

Največja zaloga slovenskih knjig, ulijskiKrajini.
Posebna izbira kmetijskih knjig.

— Zaloga papirja, vseh pisarniških in šolskih potrebščin. —

NA DEBELO!

Telefon št. 169.

NA DROBNO!

MARMOLJA & DELPIN

preje **KUŠTRIN & MARMOLJA** - Gorica na Kornu št. 7
zraven palače Attems.

Trgovina špacerijskega kolonijalnega blaga in deželnih pridelkov
se priporoča najtopleje za obilen obisk.

Na drobno!

Na debelo!

POSTREŽBA NA DOM.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

Gorica.

Via Carducci 7 I. Lastno poslojje. Križišče tramvaja.
Najstarejši slovenski zavod v Gorici, ustanovljen leta 1883.

Obrestuje navadne **hranil, vloge** po 5%.
Na odpoved **vezane vloge** obrestuje po
dogovoru najugodnejše.

Sprejema vloge na **tekoči račun**.
Daje svojim članom **posojila** na vknjižbo,
menice in zastave, ter jim otvarja **pasivni**
tekoči račun.

Uradne ure za stranke od 9-12 in od 15-17.
Ob nedeljah, praznikih in sobotah popoldne je urad zaprt.